

Uzstāšanās:

„Baltijas Semkopja” Administrācija, Ār-Rīgas Rasku-celā Nr. 14, Pušņišķu Gederta un beedra grahmatu-bodis. Ves tam Rīgā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zitās pilskētās: wifās grahm.-bodis. Uj laukeem: pee pagastu-walben, mahžitajem, skolotajem, 2c.

9. gads.

Rīgā, 9. februārī.

Mašā ar peefuštīšanu par pasi:

Ar Peelkumu: par gadu 3 rubl., bej Peelkuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Peelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Peelkuma 85 kap.

Mašā ešpedizija un grahmatu-bodis fānemot:

Ar Peelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Peelkuma 1 rubl.
Ar Peelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Peelkuma 55 ap.
Peelkums ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Sludinājums, 8 kap. par sīku rakstu rindim, nem pretim S. Alunans, Selgawā; Seepiņš, Zehņis; Sē. Segallš, Waukšā, un administrācija, Rīgā.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ešpedizija atronahs Ār-Rīgas Rasku-celā Nr. 14.

Saimneezības nodala.

Saimneezības ehfu mehri.

Materialu wajadsiba preekšch wehrā leela-malahm ehlas dakahm.

(Turpinājums.)

Sijaš.

Widējs tablums starp sijašm 1/2 fāsch., wifmasakais 1 1/2 pehd. un wifseelakais 5 1/2 pehd.; siju galeem newajaga gutet us logu zaurumeem, ja logu welwoju beesums masaks par 2 keegelu garumu, jeb ja wixi naw pahrlahti ar diwahm balķem, is kurahm weena wefela, bet otrā sija eezirsta; wixu galeem newajaga gutet tuwal pee flursteem par 1 1/2 keeg.; sijaš galu aistaišjuma dšklums 1 keeg. Par siju aptehsta brufa ir spihlerds — 3 1/2 zel., bet wifpahrigās ehlas — 3 1/2 lihds 2 1/4 zel. refna us latru fāsch. wixas garuma starp feenahm.

1) Balku refnumš preekšch sijašm 10 1/2 lihds 16 zel., bet wixu garumu aprehkina pehž atbalstidamu feenu fawstarpiga tabluma, ar 10 1/2 zel. sijaš galu uslaiduma us wixahm.

2) Preekšch siju fagatawofchanaš un nolikšchanaš pehž gruntwahga un preekšch dehlu fataiškchanaš, ar to siju starpas pildit, us kw. fāsch. buhwetaju pirmā behnirā — 1,05 un otrā — 1,155.

Dehlu beesums preekšch gribdas un greesteem 2 zel.

Spahred.

Ja ehlas platumš lihds 5 fāsch., tad spahru starpas 1 fāsch., bet ja platumš leelaks, tad 2 1/2 arsch. Preekšch spahrem, ja wixas no 4 lihds 5 fāsch. goras, janem balķes no 10 1/2 lihds 12 zel., bet kad 3 fāsch. goras, tad balku refnumš no 9 1/2 lihds 10 1/2 zel.

Jumti.

Ja ehlas platumš — 1, tad jumta augstums: no lihdseneem dakšineem — 1/2; no renaineem dakšineem — 1/5 lihds 1/4; no schindeleem un fahmeem — 1/2 lihds 2/2; no papihra — 1/4 lihds 1/6; no dšelsa — 1/5 lihds 1/6. Uj kw. fāsch. jumta iset:

1) Ar schindeleem: gluschi gatawu schindeku, 22 zel. garu un 4 1/2 zel. platu — 154; schindeku naglu ar luhstoschahm — 185, jeb 1 3/4 mahrz.; jumtiku — 1/2. Pee renu, apatumu un zit. jumščhanaš: schindeku — 231; schind. naglu — 275 jeb 2 1/2 mahrz.; jumtiku — 2/3.

2) Ar fahmeem, pa eerastu aplahrschajumu ar lahtim us il 14 zel., garulas — 4 pud.

3) No papes, ar kwadratigahm lapahm no 29 3/4 zel.: lapu — 10; jumta papu naglu — 284 (0,036 pud.); jumtiku — 0,15. Preekšch spahru nollahščhanaš sem papihra jumta ar dehkeem weenā rindā: dehlu no apshagetahm balķem, 1 zel. beesu un 9 zel. platu, — 11 fāsch.; puslata naglu — 44; strahdneeku — 1/2, bet preekšch jumta diwreisigaš nodarwofchanaš ar maifajuma fataiškchana: sweku — 1/5 pud.; piža — 1/50 pud.; grafita pulwera — 1/10 pud.; jumtiku — 1/20.

Papes jumtu 2 gabi pehž apdarwofchanaš war ar ekas krahfu krahfot.

4) No dšelsa, ar lapu nofrahšofchana ar perazi: plahtš dšelsa 2 arsch. garumā un 1 arsch. platumā, 15 mahrz. fmagumā, lapu — 5 1/2; naglu 3 zel. — 28 (0,37 m.); perazišes — 0,44 m.; jumtiku — 1/2.

Krahfns muhreschana.

Istabas krahfns no wideja leeluma nahf us 15 lihds 20 kub. fāsch. eekschiga isplatijuma.

Pee paleelas plihš muhreschanaš, par peem. preekšch daudš uhdera sildišchanaš un kur dedšinajamo materialu leel us restem, us latrahm 100 mahrz. fadefšinajama materiala par stundu war nemt. preekšch:

zaur. seel. kw. pehd. sem rest.	restu isplatij. kw. pehd.	uguns, furaš tilpum kub. pehd.
Puffaufas mallas 0,7	4 1/2 lihds 5 1/2	14 lihds 18
Torfa 1,1	4 1/2 " 5 1/2	18 " 21
malk. ogļ. un kolfa 2,1	6 1/2 " 7 1/2	15 " 18
afmiru oglem . . . 2,2	5 1/2 " 6 1/2	6 1/2 " 7 1/2

Restu tohļums no kalla dibena, t. i. uguns-fura augstums, preekšch afmiru oglem — 1 1/4 lihds 1 1/2 pehd.; preekšch kolfa, mallas oglem un torfa — 1 1/2 lihds 2 pehd.; preekšch mallas — 1 2/3 pehd., bet labak 2 lihds 2 1/2 pehd.

Restu garums ap 1/3 kalla garuma un ne garakš par 6 pehd.

Weenpušigas durwis taifa 12 lihds 14 zel. goras un tilpat augstas, bet diwpušigas durwis 17 lihds 20 zel. plataš un 12 lihds 14 zel. augstas.

Duhmu kanalu schlehrs zaurgreesums lihdsinajahs restu zaurumu isplatijumam, bet zaurgreesums pee schibera lihdsinajahs fcha isplatijuma 3/5 lihds 2/3 dakahm.

Skurstera augšchēš schlehrs zaurgreesums lihdsinajahs 3/5 restu zaurumu isplatijumam; 40 lihds 60 pehd. augstš flurstens wirs restem gluschi deesgan; apalschajam flurstera galam wajaga 2 lihds 2 1/2 pehd. femal par reeri but un fche eetaifa kwehpu grahtawu.

(Turpmal wehl.)

Meschš laukšaimneezibai loti derigs.

Ikwēns semkopis, kura redses aplols fneedlahs tah-laku, nelā wixā labibas lauki, leezinahs, ka meshš stahw loti tuwā fakarā ar lauku, un fchis fakars ir dachads un wifadā wihšē der, ka to eewehrojām.

Kas laukšaimneeziba butu bej meshkopibas? Gluschi weenlahrschi falot, ne-eespehama, waj begaliga zihnišchanaš ar grehtibahm, tā redsams wifds tanš apgabalds, kur meshi tiluschi par daudš ispostiti, waj tur, kur meshu loti mas, un kuri gandrihš nepelna, ka toš fauz par mescheem. Jk latrā apgabala, turenes semi eewehrojot, ir wajadšigi waj nu leelaki waj masati meshi, lai laukšaimneeziba labi isdotos. Kapehž? Jtin weenlahrschi tadehē, ka meshi gaisu (klimatu) padara puslihdš weenadaky. Meshi ir muhfu gaisa mitruma faturibas un temperaturas wareni regulatori, un til zaur ihsti derigu šitumu un mitrumu muhfu fehjumeem weizahš labi isdotees.

Meshi ir mitruma magastnas, kuras muhfu awotus, strautinans un upites apghdā ar uhdeni. Bes mescheem butu igluschi mas uhdera, kas atdšhwina lauku un plawu augus; reisahm nebutu pat gluschi nemas un tad butu gan loti behdigi laiki.

Mahomedam bij un ir pilnigi tairniba, fakot: „Koks ir leetus tehws,” pee lam wiafch sem wahrda koks, domaja meshu.

Meshi flapjumu peewell un dod to atkal no fewis projam. Reetus uhdens mescheem bagatds apgabalds tildrihš neišchuhst, tā klajds, kailds lihdsenumds.

Ka par to, ka meshš ir uhdera magastna, naw jafchaubahš, noprotams zaur tam, ka daudš, daudš, un waram ari teikt, gandrihš wifas upites un upes isjekahš mescheem aplahstds kalnajsds.

Koli ari remde wehtru waru, wixi muhfu fehjas un lopus pasargā no aukstuma. —

Wifas fapratigas semju waldeš, kas mahžijuschahs posihst meshu derigumu, zenschahš 1/5 lihds 1/4 daku semes paturet apaugušu ar koleem.

Jo eewehrojamaši ir meshi tā klimatu regulatori tur, kur wixi atronahš weenlihdšigās dakās ar aramo semi; bet beeschi ween atgadahš, ka weetahm leeli semes gabali padoti arklam, kurpretim meshi atronahš tikai us pakalneem un kalneem, kur nawa eespehjamš laukšaimneezibu kopt leelakā mehrā. —

Zil noschelojama ir Seemel-Amerika, kur kolonisi puslihdš ihfā laikā weetahm ispostijuschī daudš swehtribu

nefoschus meshus un tagad tur alach jo fahpigi fahjhtams uhdera truhkums. Un kas fchāi sūd zits wainigs, ka zilweku noseegumi pret dabu. Waj muhfu mihlā Baltijā, ja wehl kahdus gadus tā ees us preekšchu ar meshu ispostišchānu un masgruntneeku birfšchu nozirfchānu, neatflanehš tahš paschās schelofchānahš un nopuhstas, kas tagad Seemel-Amerikā dširdamas?

Tapehž jau pee laika wajaga walbibai par to gahdat, ka meshi tiktu wairaf eewehroti, wairaf peekopti, faudseti, nelā tas lihds fchim notizis.

Jau pate daba mums palihds fchini leetā zaur tam, ka wixā pate fehj mesha fehllu; mums wajadsetu til par to gahdat un ruhpetees, ka meshu atwafas tiktu wairaf faudsetas, peekoptas. Kur rahdahš but derigi, wajago ari mahšfliigi peepalihdsēt. Uj lihdsenahm weetahm gluschi weegli isdotos jaukus meshus usaudsinat un jo labaki gar grahwaleem, zekeem un gatuwem. Protams, ka jaunus un leel-lopus wajaga no tahdahm weetahm fargat.

Kad nu, paldees Deewam, mehš fchim brihšcham gan wehl ne-efam tahdā behdiga stahwofit, kahds tagad Seemel-Amerikā, tad tomehr butu labi, loti ween eewehlejamš, ka augšcham mineto wehrā nemot, semkopji zih-tigi zensos fokus audsinat, ka wixi wairaf peegreestu fawu eewehribu kotu audsinaschānai un peekopschānai, kas nebutu nemas grehti isdarams. Gondrihš il latrā laukšaimneezibas buschānā atrahfēes semes gabalinšč, kas arklam now wifai isdewigs. Uj tahda fozixi lehnām peeaugtu par meshixu un atnestu ne til ween wixā ih-pafschneelam daudš labuma, bet ari wifai apfahrtnei butu par fwehtibu. —

Tā tad semkopji, peekopšim wairaf fozixus un ne-buštīm kuhtri fchāi sūd; augli pehžaf bus bagatigi! — Sehjneekš.

Padomi faimneezibā.

Gaisa tihriščhana flimneeku istabās. Wif-labalā iswehdināschana ir sinams, kad logus, waj nu pastahwigi jeb ari ar arweenu tura walā. Slimneeku fargafchana no tihra, jauna gaisa, tā to agral mehds darit, ir gluschi atmetams eeradums, jo posihstama leeta, ka tihš, jauns gaisš palihds flimneelam daudš atgadi-jumds wairaf, nelā wifas sahles. Ka flimneekš zaur apfegschānu sun zitadā wihšē no gaisa tezeschanaš jeb wehšmas jafargā, ir faprotama leeta. Lai famaitatu gaisu jo ahtri waretu isnihzinat, tad dara tā: Kad flimneekš pret gaisa wilschānu apdrošchinatš, tad atwer logus, uslej us eepreekšch nolarfeta fflahra gabala jeb keegela labu etiki un nesā to wairaf reischu pa istabu apfahrt. Smaka, kas pee tam attihstahš, ir flimneekem loti patihkama un atspirdšinadama. Ja ar zitahm weelahm grib flimneeku istabas kwehpinat, tad logi arweenu jatura walā, jo kwehpinaschanaš lihdselki ween neišnih-zina famaitato gaisu, bet isnihzina, jeb labaki falot, ap-feds us kahdu laiku nelabo smaku.

Wefelibas padomneekš.

Par kauschu wefelibas kopschānu.

Slimiba un wefeliba.

(Turpinājums.)

Saflimščhanaš wahjibu wajaga mehginat pehž eefpehjas isnihzinat. Tas nu ir pee dascheem zilwekem weeglat, pee dascheem atkal grehtaf isdarams, raugotees pehž tam, waj fchi wahjiba leela waj masala, eedšimta waj ne-eesšimta. Gimenes ar eedšimtu saflimščhanaš wahjibu war beeschi ween tikai zaur fajaufschānos ar zitahm gimenem no tahš atswabinatees, un proti ar gimenem, kas gluschi wefelas un loti fpehžigās, un kad tahš tad pahreet us ziteem apgabaleem dšhwot, tur

gluschi zitadi dshwes apstahli. Bet ari tahda atgadi-
jumã no faslimfchanas wahjibas isnihzinaschanas newar
ne runat, ja filiska un moraliska dshwe pehz eespehjas
netop ta eegrosita, ka daba to pagehr.

Pee fatras faslimfchanas wahjibas isnihzinaschanas
jaruhpejaha par to, ka lihds ar meefas spehkeem ari
dwehseles spehli wairotos, ka zilweks arweenu spehtu
fawas pagehreschanas un kaislibas sawaldit. Zilweki ar
neschaubigu prahtu, kas fahgtigi un nozeestinasjufhees,
ta ka tee wifseem ahrigeem eespaideem war sipri preto-
tees, ir arweenu swabadi no faslimfchanas wahjibas.

Medizinas statistika peerahda, ka tur wifwairal zil-
welu miest, kur eedshwotaji neshahgtigi preekds un lihgf-
mibas dshwodami fawa prahta spehtus un pastahwibas
tikumigo nopeetnibu isnihzina; tur ari beeschi ween at-
rodam gimenes ar eedshwotahm faslimfchanas wahjibahm,
tur schijs wahjibas loti geubti isdeldejamas.

Kupja neshahgtiba fahbdẽ weenai kauschu fahrtai wai-
rak, nekã otrai, un weenã klimata wairak nekã otrã.
Jo ahtral un jo leelaka mehra organifma pahrgrosifcha-
nãhs (meefas raschanãhs un isnihlfchana) noteel, jo wai-
rak baribas un dshreenu ari zilweks war isleetat, bej
ka tas wira wifeliba ko fahbdetu. No otras puses
attal pee dshwes eegrosifchanas sipri ween jaskatahs
us to, kahdu darbu fatris zilweks strahda; ehdeens, kas
semneekam loti brangs un derigs, nemas neder konzlejas
stahdneekam, jo pehdejã tas famaitatu un faploftu
gandrihs wifu meesu.

Jo leelaka pee laudim neshahgtiba, jo drihsat tee ari
faslimist, jo nespehzigati un flimigati wira pehzwahjeji.
Pahrleeziga ehshana famaita gremofchanas organus,
rada pahrlleku dauds afinu, nogreesch nerwu darbibu no
prahta un gara dshwes un rada daschdaschadas kaites.
Stipra alkohola baidifchana attal isnihzina gremofchanu,
nomãz nerwu darbibu un afinu famaisfchanas, ta ir
kaiite, kas ka tahds lohãis no weena dshimuma us otru
pahreet un beesfmigã wifse meefas pamatus fatrizina
un daschdaschadas kaites rada un pabalsta.

Pee fatras neshahgtigi dshwodamas tautas atrodam
arweenu dauds flimneeku, kas ar geubtahm kaitem fa-
hrgufchi un fureas arweenu lihds ar wira fakni dauds
geubtal isdeldejamas, nekã tahs paschas flimibas un
flimibu faknes pee zilwekeem, kas weenlahrfchi un fah-
gtigi dshwo.

Pehdejee top beeschi ween attal wefeli zaur apstahl-
keem, kas wira plascho dshwi aprobesho un tos pee
prastakas, weenlahrfchalaas dshwes peespeesh. Teem
tad ir wairak jastrahda, pee kam wira pahrgalwiba is-
fuhd un fahriba pehz daschdaschadeem kauneem preekeem
masinajahs.

Jo weenlahrfchala un dabigaka kauschu dshwes
fahrtiba, jo masaks ari wifelibas famaitafchanas sira
klimata, dshwoolla, amata u. t. pr. flimibas radidamais
spehks, ta ka organifms tam pilnigi spehji atturetees
preti. Ir teesham apbrihojams, pee zil geubteem dar-
beem, pee zil filiska klimata un dshwoolkeem zilweki pa-
leel spirgti un wefeli, ja tee titai fahgtigi un dabigi
dshwo. „Klaus dabas balsa,“ ta ir mahjiba, ko gan
ik fatram deretu stingri ween eewehrot un pastahwigi
prahta paturet, tas ir wifdroshalaas un felmigalaas
lihdsellis pret faslimfchanu.

Organifmam jadob ishti til dauds, zil tam wajaga,
un tas wiraam jadob tahda forma, kahda tas usneimo
wifweeglal un wiflabal war peefawinatees. To panah-
kam wiflabal zaur dabigu pahrtiku. Pee tahdas pahrti-
kãhs organifma eekemfchanas un isdoschanas arweenu
bus weenadas, weena otru segs, organifms bus speh-
zigs un warehs daschdaschadus flimibu zehlonus pah-
waret. —

Pee wefeligeem laudim ir arweenu laimigati poli-
tikli un fadsihwes apstahli, nekã pee tahdeem laudim,
kuru wefelibas apstahli filiki, kureem daschdaschadu
flimibu wahjibas meefas, kuri meefgu un garigu flim-
ibu wehrdibã fawu nofchelojamo muhschu pawada.

Slimigi eedshwotaji newar nekãd fadsihwes sira
tapt brihwi. Norwegeetis ir wifbrihwalais Eiropeetis,
tapehz ka tas wifspehzigal attihstis, wifwefeligaks.
Slimiba, weena alga, lai ta butu kahda budama, un
aistureta meefas attihstifchanahs (daschdaschadu flimibu
awots) rada organifka spehka trubzibu, preeka trubzibu,
un ta tad ari wifswarigato meefas un dwehseles ihpa-
fchibu, bej fureahm brihwiba naw domajama.

Kauschu brihwiba seed titai til ilgi, kamehr kauschu
wefeliba seed, un nihst taat pascha mehra, ka kauschu
wefeliba nihst. Ta tad gan sipri ween deretu par to
ruhpetees, ka wifpahriga wefeliba taptu uftureta.

Kad Romeefchi fahla fawus wezos tikumus atmet
un tapa ahrtu wehrgi, kad tee tehwu tehwu meeschu
beelu putru un maifi atmela un islutinatu Afiateefchu
gahrdumeem padewahs, tad ari neween labee tikumi,

meefas un nerwu spehli isnihka, bet ari dwehseles spehli
fahla masinatees, un ar schim ihpafchibahm faweenotã
brihwiba pahrwahrtahs wehrdibã.

Ja tahds grih fawu listeni pats nolemt, tad tam
jazenschahs, ka tam arweenu butu ishti dauds meefas
un gara jeb dwehseles spehli; jo paschwaldiba pagehr
spehtu, meefas jautribu un lunfanibu, jautru garu un
gaischu prahtu. Bet wifse tas peeder pee wifelibas; pee
pekturofchahm flimibahm no schim ihpafchibahm newar
ne runat.

(Zurmal wehl.)

Wifpahriga dala.

Wehstule is Peetamas.

Lai gan par Leifcheem wifse ir dshirdejufchi, tad to-
mehr par wira dshwi Latweefchi schim brihscham loti
mas fin. Negribu sche usrahbit us wifcham Leifchu ihpa-
fchibahm, — jo tas naw nemas til weegli isdarams —
tur wajaga ilgi noslatitees wira dshwẽ, wajaga pascham
ilgaku laiku dshwot starp wiraem, un tad titai war
dauds mas dibinatu apraftu un spreedumu dot; usrah-
difu til us to, kas jo eewehrojams un no ka Latwee-
fchi waretu smelt few daschas labas pamahzibas. Lei-
fchu tauta ir leela no kahdeem diwi miljoneem un 300
tuhkstofchu dwehselem, no kureem lihds 150 tuhkstofchu
dshwo Wahjija; jiti wifse Kreewija. Schi tautina ir
semes strahdneeki; leelakai dalai no wineem ir fawa
seme (rehkina ka 63%, kurpretim Latweefchu 63% bus
drofchi bes semes); seme deesgan augliga, wifwairal ap
to widu, kas wellahs no Schagares us Dinaburgu; tur
istukot lihds 20 graudeem. Zitãd widõs iskul ne masol
ka 8 graudi. Saprotama leeta, ka pee schohdas raschas
wira materialigã sira ir deesgan pahrtikuschi un spehji
faweeem behreem apgahdat kreetnu isglitibu, lai gan
preefch scha wineem ir preefchã likti leeli schlebrli
Preefch scha teikuma isprafchanaas drufku atwalat jagree-
schahs. Leifchi tapat ka Latweefchi bija wehrgu buschana,
furai tur bij tahdi paschi panahkumi, ka ir pee Latwee-
fcheem; atradahs dauds tahdu, kas atteizahs no fawas
tautibas un palika par Polu paneem. 1863. gada, kad
Poli fahzela dumpi pret Kreewu waldbibu, tad ari tee
Leifchi, kas bij palikuschi par Poleem, peedahjahs pee
dumpja. Zaur schahdu tautas atlahpeju peedahfchanaas
pee dumpja wifa Leifchu tautina lihds schi baltai dee-
nai zeesch daschus geubtumus. Tita pawehlets konfis-
zeeret wifas grahmataas, kas bij isdotas Leifchu waloda
un tad pat ari aifleedsa drufat Leifchu grahmataas ar
wineem pasihstameem Latinu burteem; flolãis tita atkauts
titai Kreewu walodu ka mahzibas walodu isleetat. Lei-
fchi, kure no Kreewu waldbibas til dauds laba jau ir
panahkuschi, butu labprat wifam tam peekrituschi; bet
ar walodu flolãis eet geubti. Stolãis, kur leeta Kreewu
walodu, atronam titai kahdu desmit sehnu no 7—8
tuhkstofchu leelas walhs (daschã walhs flolãis gan at-
ronam pahrat par fintu, bet tur leelaka dala ne-Leifchu).
Sawus behrnus Leifchi mahza mahja, bibdamees ne
no pahkreewinaschanas, bet no geubtumeem, kas zelahs
no walodas neprafchanaas. Zaur scho mehã negribam
teikt, ka Leifchi ne kurep neteel us preefchu attihstibas
sira? Nebut ne; lai til Latweefchi til naigi dotos us
preefchu attihstibas sira. Tilkibds ka Leifchu sehns
mahja ir deesgan pamahzits, tehws to tuhlit lihds ar
ehdama materiala wifumu wed us kahdu pilsehtu, fur
atrodahs gimnasija; wifwairal us Kulbigu un Jelgawu.
Jaunekli, pabeiguschi gimnasija mahzibas gadus, dodahs
us Kreewijas augstkolahm. Schim brihscham ir kreetns
pulziãsch jauneku — augstfoku mahjekli. Par peem.
Peterburgã ween ir lihds 50, kurpretim Latweefchu jau-
neku bus titai kahdi pahri desmit; tapat zitãd pilseht-
ãhs ari ir kreetni pulzini augstfoku mahjekli — War-
schawã, Terbatã, Riga, Massawã.

Pehz fawas dabas Leifchi ir praktiki; wira fin, ka
zilweka laime stahw fakara ar laizigu mantu un laizigu
dshwes stahwofli, tapehz ari wira jaunekli mahjãhs
praktikas finibas, ka dabas mahzibu, medizinu, agro-
nomiju. —

Wahjija, fur kahdi 150 tuhkstofchi ween ir Leifchu,
teel isdoti kahdi 4 waj 5 laikrafi. Tomehr newajaga
domat, ka wira waloda naw attihstia, ka wineem naw
deesgan rakfneeku. Deenu no deenas wira gaida schel-
lastibas, kad atkautu wineem drufat grahmataas. Tagad
ir wineem jau dauds grahmata farafsitu un wifas schahs
grahmataas ir farafsitãhs ar praktisku noluhku; wiraas
nebut naw kahdas fapnu, singu, breefmigu romãnu
grahmataas, bet semkopibas, dabas finibas, wehstures.
Praktikã sira Leifchi ir til tahlu aigahjuschi, ka wehl
naw greefuschi pilnigas wehribas us tautas dseju, lai

gan tur ari ir sperti kreetni foti us preefchu. Tilkibds
Leifcheem tita dotas tahdas paschas teesibas, ka Lat-
weefcheem, tad teefcham war zeret, ka wira literatura
ne titai stahsees blakus Latweefchu literaturai, bet deesin
waj ahtri ween nepahrfpehs pehdejo.

Daschadas finas.

No eefschemes.

Widsemes gubernatora fgam, ka „Ziga f. St. u.
L.“ dshirdejuse, esot atfuhitã Keisarifkas Majestetes
dahwana pagastu waldeem, fashahwofcha is wahkeem
ar kahdãhm 70 bildem fatra. Bildes israhdot dascha-
dus jo eewehrojamus atgadijumus is nelãika Keisara
Aleksandra II. dshwibas un waldbibas laika, fahlot no
wira behrnu deenãhm lihds breefmigoi nahwes stundai.
Schim bildem peelikã femifchks isflaidroschanaas rakfks
Kreewu waloda. Tahds bilshu krahjums buschot ari
pielt dabujams, par 1/2 rbl. effemplars; semneeki wa-
reschot to pielt par 1 rbl. Schim brihscham titai 800
effemplari esot atfuhitã.

Zil milfigi darbi fenatora Manafina lga eerehd-
neem, tas redsams no tam, ka wineem, ka dshrdams,
lihds schim ir bijis jaisfata zauri lihds 14.000 daschadu
rakfku, daschu scho rakfku dehl jakaralkfahs ar teefcham
waj zitãhm eestabdem un zitu dehl pat jaisbrauz us lau-
keem un tur us weetas jawahrleezinajahs par fuhdibu
pateefbu. Jounu rakfku tagad wairã dauds nenahlot
kloht, bet to daku wairak darba attal prahts atbilshu
zaurkãitfchana, kas gaidamas us pagastu waldeem pee-
fuhititeem jautajumeem.

Widsemes gubernas awifẽ isfludinata Wifaugstãti
apfiprinata tãfã par procentu nodofchãnu, kas zemama
no lopeem, ko dsen us Rigu. Schi tãfã nosaka:

1) No lopeem (Widsemes lopi) Zgaunijas traktã ja-
malkã, ja a) baroti: par wehrã 40 kap., par gowi 30
kap. un par teku 25 kap., b) nebaroti: par wehrã 22 1/2
kap., par gowi 15 kap. un par telu 12 1/2 kap.

2) Balt-Kreewijas un Dona traktã (Stepu lopi) par
nebarotu wehrã 45 kap., par gowi 25 kap. un par telu
20 kap.

3) No lopeem, kas fuhtami ahreemã: par wehrã
65 kap., par gowi 40 kap. un par telu 25 kap., un

4) No prasteem Kreewu lopeem (kas naw Stepu
lopi), kas partijaas us residengem un zitãhm pilsehtãhm
dsenami wa Zgaunijas un Archangelskas trakteem: par
wehrã 10 kap., par gowi 7 1/2 kap. un par telu 5 kap.,
bet pa wifseem ziteem trakteem: par wehrã 20 kap., par
gowi 15 kap. un par telu 10 kap.

Rigã esot atwefis dshwã welnã, tahdas siraas is-
pauhãhs igahjuscho nedetu pa wifu pilsehtu. Kur ween
kãudis fatikahs, tur nedshrejea gandrihs wairã nelahdas
zitã walodã, ka titai par fakerto welnu. Ziti mahjeja
apleezinat, ka ta esot tihra Deewa tãisniba par fakerto
welnu, jo wira paschi fawahm azim to esot jau redse-
juschi Jelgawã, no fatra flatitãja tur nehmuschi 5 kap.
malkã. Us peeres esot redsams titai weens ragã, otrs
pee fawangofchanaas, zihnotees ar saldteem, nolaukse.
Zetortdeen, 3. febr. wifsch buschot Rigã. Un riktigi,
tant deenã ap pulstien 12 deenã fapulzejahs pee raktu-
fcha un polizejas finteem kauschu, jo, ka bij dshrdams,
tur wira israhdichot. It ihpafchi sipri speedahs rah-
tus, jo tur wifsch esot uswestã 3 trepes augscham. Po-
lizisti un gordowoji gan publejãhs zil spehdami mah-
tizigos kãutãnus pahrlleezinat, ka wifse neeki, welnu ne-
mas newarot nozert, tahdehl ka pateefbã tahda nemas
ne-efot; wira titai tahdehl fludinot, lai kaunee bihtõs
no grehkeem u. t. t., bet kãudis tomehr nebija peeruna-
jami, tee stundãhm nogruhtijahs gar rãhtusi. Ir gan
jabrihnaahs, ka muhsu 19. gadufinteni wehl til leela
mahatiziba atronama. Butu gan jawehlahs, lai daschã
labã weetã laudim fludinatu woirak prahta mahzibas,
nekã kaut kahbus eedomatus fahdigus zenteenus. —
Semeflis wifcham walodãhm par dshwa welna fak-
fchãnu laifam bij zehlees no kahda firojuma, fur stah-
fritã, ka Pozewefchõs kahds blehdis, par welnu pah-
gehrbdamees tur aprahpis un aplaupijs dauds kauschu,
bet beidst latfchu tizis apzeetinatã.

Konzerts. Rigãs Latw. beedribã pehdejõs gadõs
itin beeschi ir isrihtoti teatri, musikaliski wafari, konzerti
u. t. t., kureem naw trubzis apmekletãju. Ta ari igah-
juscho treschdeen, 26. janwari, beedribã fahle bij eera-
dees kreetnis pulziãsch klaufstãju us konzertu, kuru isch-
foja jau no agrakeem gadeem Latweefchu publikai mihtã
peeminã stahwofchãis Dres kungã. Schãf konzertã pub-
lika pirmoreis eepafinahs ar Dres lgu ka komponistu.
Wira kreetni isdewufchãhs kompozijas modinãja zeribu,
ka apdahwinatãhs mahfleneeks, beidhs konserwatoriju,
bus jo teizãms komponijs. — Tas, ka wira komposi-

zijaš neatrada pelnito atšibšhanu, isšaidrojahaš zaur to, ka bij atrahvijushahš tahdas klaweeres, kas preefšch konzerta pawikom nederigaš un zaur wahjo afuštiku, kahda Latw. beedribas sahlē. — M. jhše fawās solo dšeefmās atkal parahdija, ka wina pelna jau fen wiraai dahwato atšibšhanu. Ari baritonis J. K. g. kuru pirmo reis dširdejahm no Rig. Latw. beedribas skatuweš, ispelni- jahš publikas atšibšhanu. — Programa otra puse pa- stahweja lora dšeefmās. Wispirms nodseedaja dachuš gabalus is Romberga pulstena dšeefmās, kurei, laikam gan tadehl, ka nestahweja fakara, neatstahja pee publi- kas wisai leela ešpaida. Bet jo leelisku patiššhanu mantoja Bekera rapfodija, Tšigani. Un teefšam, til kreetni uswestai musikai wajoga eepelnit pilnigu publikas atšibšhanu. Wisu laiku, kamehr rapfodija tika uswesta, walidija starp klahibudameem dšilatais klufumš, bet bei- gās atskaneja leeliska plaušškinafšana, kura mitejahš til tad, kad foris wehl reis parahdijahš us skatuweš un atlahrtoja rapfodijahš beidsimu numuru. — Konzerts, tā jau publikas leeliska atšibšhana neapghišami ap- leezinaja, isdewahš, ar wahrbu safot, toli kreetni. Mums tikai brihnumš par to, kahdi eemešli warejufšchi pamubinat J. K. K. K. farakstik tahdu pahšpreedumu, kahdas lafams „Walt. Wehstn.“ 21. num., is kura dšeehem teikumeem war nogift, ka zeen. pahšpreedejam naw par isrihko- jumu tahdas pat domas, ka publikai. — J. K. K. K. konzerta pirmo dalu pahrunadams, kala: „Neufluhfo- dami par wajadšigu, wisus 6 Dres lga pašcha kompo- netuš gabalimš pahšpreeft, tilai wispahš to noschelo- jumu peeminam, ka neweenā no wineem neatrodam ne laut lo ihpatnigu, kas komponistu par sewi karakterisetu. Wisas dširdam fen parahdās musikas figuras gan ar lee- laku, bet weetahm ari ar mafafu mahšlu faweenotuš.“ Wisas Dres lga kompozijias, so dabujahm dširdet, naw nemas til glufšchi neezigas, zeen. lgs, un tadehl tahš ne lahda šia nepelna no Jums nonizinoschi peefškirto nofaukumu „gabalin.“ Tapat J. K. lga pagehrejums ir pahšpiblets, ka winaš prafa no jaunā komponista, lai tas isgudrotu jaunās figuras. Par komponista ih- patnigumu runajot, jafaka, ka zeen. kritikiš kompozijias doma warbut tadehl neatradis ne ka ihpatniga, fwešcha, nedširdeta, ka leelalai dala no minetahm kompozijiam nemitas par temateem kahdas jaufas, gandrihš wifceem Latweefšchem, tapat ari zeen. kritikiš pahšstamas tautas dšeeftu meldijas. Ja, zeen. J. K. lgs eet fawā pahš- preedumā par Dres lga kompozijiam pat til tahtu, ka aplinkuš isfaka, winaš esot bijufšch konzerta nepatih- lamā puse. Wina pahdrofšche wahrdi, kas to aprahda, šlan tā: „Bet konzertam netrühka ari fawās patihla- mas pufes.“ War jau nu but, ka zeen. kritikiš Dres lga kompozijias naw patufšch, bet publikai winaš patika, jo to peerahdija tas apstahliš, ka komponistam uš publikas plaušškinafšanu bij japarahdahš us šla- tuweš. Tā tad publikai ir fawā, un kritikiš fawa smeke; bet lai peeteel; „de gustibus non est disputandum!“ — Konzerta otra dala, lora dšeefmās, atstahja pee pub- likas til leelu ešpaidu, ka tas reti kahda konzerta pee- dšihwotš. To leezinaja publikas nerimstohā plaušški- nafšana pehz „Tšiganu“ nodseedafšanaš. Schahds reti peedšihwotš lora panahšlumš, eewehrojot ihfo faga- tawofšchanahš laiku, ir pilnigalais un drofšchalais pee- rahdijumš, ka pawaditajam (Dres lgam) netrühft nei energijas, nei leetpratibas, nei isweizibas. Bet ari par lori spreedams J. K. lgs naw nei ar publiku nei ar sewi weeniš prahtis, jo to peerahda fšee nelogifšee is- teikumi: „Koris patš par sewi rahdijahš teefšam kreetniš; koris parahdijahš fawā pilnā kreetnumā;“ — un fšai ušteifšchanai pawifam preti stahwofšā nofmahdšchana: „Dachas kreetnas un drofšchā balšis nešpehz wefelam forim edot wispahšrigu pilnibu un kreetnumu?“ — Kā schahdus diwejaduš spreedumuš lai faweeno?! — Tad tahlak tahda pat nefaprotama, nofšehpumaina un ne- weetā ir fšcha teikuma pirmā puse: „Zaur dachadeem eefšchigeem un laikam gan ori ahrigeem apstahfšchem kawetš, Dres lgs wehl lihds fšim ka mahžibu pabeidšis un mahšlenezibu faneedšis wihš naw warejis stah- ditees preefšchā.“ Ja zeen. kritikiš ir pahšhtami fšee „eefšchigeem, Dres lga lawejofšche apstahli.“ un winaš ir atradis par atkautu, toš atlahri peeminet, tad luh- dsam tuwakas isšaidrojehanas par teem. —

Beidsot isfalam wehleschanoš, ka Dres lgs, pirmš tad uš konserwatoriju dodahš, isrihlotu wehl kahbus kon- zertuš, kurei publikai bus jo patihkami, jo par to galwo wif wina agrakee kreetnee isrihkojumi. Zeram, ka Rig. Latw. beedriba, ka Latwju labwehle, fneegš Dres lgam palihdšigu rofu pee wina isrihkojumeem. Wina zaur to eeguhs Rigas Latweefšchu fširnigako pateizibu. —

Wairaf mineš konzerta apmelletaji. „Austriš“ kugneezibas beedribai bija 3. februari domes fapulze. Pagahjufšch fapulze no domes eeweh- letee rewidenti: kaufmanis A. Wallods, kugu-kapteinš J. Johannens un kaufmanis K. Dās, široja, ka wina

beedribas rehlinus un kafi rewidėjufšchi un atradufšchi lahrtiba. Pehz fšeeem rehlineem irahdotees, ka pirmā dalibas-noudas eemafša notufše 6. aprili 1882. godā un ka lihds gada beigahm pee beedribas bijufšchi peeda- lijufšcheš 337 beedri ar 35,554 rbl, 77 kap.; ar fšcho kapitalu esot pelniti 4357 rbl. Pelnas idalifšchanu pahšpreefšot, dome nolchma: a) Kugu nodifšchanai at- list 8 un referwas kapitalam — 5 proz., b) Atlikumu idaliti beedreem tahdā lahrtā: beedri, kas fawu dalibas naudu eemafšajufšchi lihds 1. septembrim, dabun 19 proz. uš fawu eemafšajumu (t. i. 15 — 30 proz. par gadu rehlinot); beedri, kas tikai pehz 1. septembra peedali- jufšcheš, tā ka wina eemafšajums pee pelnas panahšfcha- nas wehl nelo dautš naw warejis peepalihdset, — pa 1/2 proz. par mehnefi, c) Difšchanas un referwas kapi- taluš noguldit Rigas hipotefu beedribas šhlu-fihmēs. d) Rehlinu pahškotu fewisfšchi nodrukāt un peefubtit katram beedram. — General-fapulzi notpreedā fafault uš fwehtdeenu, 27. februari pulstēn 3 pehz pufdeenas, Rigas Latw. beedribas namā. General-fapulzei bus ja- apšpirina domes rehlini un jaišdara beedribas statutā nofajitahš zelfšchanas. — Tahlak tika šinots, ka preefšch beedribas jaunū kugu buhwes osoli Kursemē jau teefot sem kapleina J. Leepina lga wadifšchanas žirši, un uš juhrmati pee Kesterzeema westi. — Pehz beedribas ka- feera širojuma, janwari fš. g. bija klahst nahufšchi 36 beedri ar 4160 rbl. Bes tam Borchholdt lgs esot da- bujis no K. Waldemara lga is Mafkawas 2907 rbl., kureš bijufšchais Wiatlas gubernators Tšcharikowš fuh- tijis ka fawu dalibas naudu, bet kas, Borchholdt lga aifšekofšchanas dehl uš Itahju, kafē wehl ne-efot nodoti. — Ištto dalibas šimju isgatawofšchanu atlika lihds tam laikam, kad beedribas statuti bus apšpirinati; wina esot jau eefneegti gubernatora lgam, dehl apšpirinafšchanas isgahdofšchanas. (B. W.)

No Stelpes mums širo, ka tur pahri nedeku at- pakal notizis toli behdigs notikums: Diwi radeneeki, weens apprezešees, otrs wehl puift, fwehtdeen aifbrau- fufšchi uš frogu un tur dšehufšchi lihds wehlam wakaram. Atpakal mahjās braujot fahufšchi nu zeldā abi pluhfšees, pee lam tā eekaitufšchees, ka weens par otru dabujis wirfoku un to noštis. Slepkawa tagad tup zeetumā, kamehr leeta galigi tiks ismekleta. Wina fceema un behrni tagad bes maises pelnitaja. — Ari dšerfšchanas auglis.

Krona semneeku semes regulefšchanas darbi, ka „Wald. Wehstn.“ stahla, esot palikufšchi nepabeigti wehl Kursemē un pa dala Widsemē. Bet kad Baltijas regulefšchanas komifija jau pabeigufe krona semneeku se- mes taffefšchanu Kursemē, tad esot irahdijees par ee- fpehjamu, ar Keisara Majestetes atwehleschano, jau eet pee pašchu regulefšchanas aktu fahstahdifšchanas un wina isdofšchanas semneekem. — Widsemē palikufšchi ne-egro- fiti wehl tilai semneeki, kas peerakfiti pee muifšcham, kuras Wifaugštali dahwatas kahdahm eestahdem waj personahm. Domenu ministram fšini leetā nu nah- fšchotees isstahdat un lifumigai apšpirinafšchanai preefšchā stahdit projektu par to, ka regulefšchanas nofajijumi, kas doti preefšch Baltijas krona semneekem, butu isleetajami ari pee mineto muifšchu semneeku eegrošifšchanas.

„Graschdanins“, kas zaur faweeem fawadi faga- tawoteem širojumeem is Baltijas, pee kahdas sinamas pufes jau fen eeguwis tahdu flawu un godu, par ko wina nebut neapstahfšam, tagad atkal pafneedš faweeem laštajeem 4. numurā kahdu jauki isdomatu rakstu, faze- retu no pašcha redaktora, kraša Meschfšcherfli. Tur teel stahritš no kahda jaura Peterburgas arifšokrata, kas pilfšektas dšihwi apnifšdams, gribejis wirk kahdu muifšchu; bet eklam to nopirktu, nodomojis kreetni eemahžitees semkopibu un, kahda drauga padomam klaušdams, aif- zelojis tai nodomā uš Igauniju. Tur nu winaš ka glu- fšchi prašs mahžellis peestahjis pee kahda mafas muif- fšchinas rentneeka, kur lihds ar ka gahjejeem stahdajis fawu deenas darbu no pulst. 4 rihtā lihds pulst. 9 wakara. Nakti gulejis uš zeeta maifšchela. K. lgs pil- nās hailēs zelojis uš Igauniju, jo bijis eebaidets no breefmu wehstulem is Baltijas gubernahm, ko lafijis „Riifšftij Westnikā“ un rezidenzes lapās. Weentahfšchā stahdneeku dšihwe jaunajam zilwekam labi patilufe. Winaš ne til ween fšchalli stahdajis, ka jau semkopis, bet ari usmanigi apluhkojis turenes buschanoš un meh- ginajis ar winaš pamatigi eepahfštees. Pehz fšchetrū mehnefšchu uštufšchanoš Igaunijā, winaš fahapees ar krašu Meschfšcherfli un isstahrijis tam fawus eeweh- rojumuš, kureš nu krašs atlahjis fawā lapā.

Te bus wina eewehrojumi: „Tšhetrus mehnefšchus winaš meflejis, un proti toli usmanigi, lai atrahš, kaut ari ne glufšchi naboguš, tad tomehr geuhšā stahwofli atrodofšchus semneekuš; bet neatradis neweena. — Winaš bijis ari semneeku kah- sās. Tur walda eeradumš, ka weefceem jadod brufštei nauđa. Winaš redjeja, ka semneeki pa trim rubleem

meta meitenei preefšchautā. — Šhiniš isfšhetrōš mehne- fšchōš winaš naw nekur ne dširdejis ne redjejis, kur fšchelfšchanohš walditu starp stahdneefceem un muifšchu waldem. Pee tam no kahdeem nolihgumeem ar rakstu nekās naw sinams. Semneeki pehz norunata lihguma eestahj kalpofšchā; semneekš wed fawus kartufšelus uš muifšchā ihpafšneeka fabriki, tur toš nodod, un neteef pat ne fšaitiis; teel pateiktš, til un til maifu tur ir, un semneekš dakon kwihfi, kuru winaš diwreis gadā us- rahda, lai fawemtu peenahžigo mafu. — Swebtdeenas leela bursa ar bānizā eefšchanu. Semneeku gimenes brauz uš bānizu fewisfšchōš (t. i. bāniz-) raidš, fweht- deenas drehbēs gebrufšchahš, wifš isfšatahš ka jau pa fwehtdeenu. — Semneeku klehtis atrodahš labibas preefšch wifa gada. Pehz fšchi laika notezefšchanas labibu pahrdod un tad atkal jaunus lauku auglus faber apžirfšchōš. Wifš Igaunijas semneeki tagad apdrofšchmajufšcheš pret badu uš kahdeem trim gadeem, t. i. wineem iraid dšelgon pahritas, kad ir trihš neaugligi gadi nahktu papafu (weens pakal otram*). — Tagad Baltijas prowizem, ja nemaldos, bus peederigi pawifam kahdi 40 miljoni kapitala**). — Wiswairaf wina tur, kur winaš bija, pahšteidfa fšchi weena leeta — pilniga fatiziba starp kungeem un semneekem. Noschelojams, ka tas dau- dhahm nihilifšigahm Igaunu-Latweefšchu lapahm, lihdsigi „Sakalai“, nebut negrib patift. Tihri isleefahš it ka winaš tilai tamdehl tiktu isdotas, lai fšcho fatizibu glu- fšchi isputinatu***). —

Jr gan jauka paradise fšchi Baltija, fšehli tilai, ka tahda nekur zitur naw atrodama, ka tilai kraša Mesch- fšcherfli mahšfligi fagatawotā fmadšeru kaufā.

Simbirskā wifš ir lehtals nekā Rigā, un til tapehz ka te naw til dautš gatawefšchu un wina apdeenetaju. Biju ari kahdā Kreewu fahdšchā, labi attahlu no pil- fšektas, apluhkoju wifšs šubrus, eekartijos lartā kaktinā un newareju nofkatitees, zil farkani un brangi te žil- weli, maift un aifdaru pahdufšchi, ka godigam stahd- neekam peenahlahš. Bet kad fahidšfinaju ar faweeem miš- teem tautefšchem, atgahdajos ari turenes stahdneekuš, wina bahlās, faufas fejas, ffrandas un bašas kahjas... Kā wina man pehdejā reisā zauri brauzot, ka swirbuli fahfshahš uš winaš un ar puš šlles un fšchetreem kar- tufšeeem karstā faulē notureja pufdeenu.

Tapehz wehl muifšchu tauta naw ubagu tauta, jo blakus fšeeem ubageem stahweja ari diwi refni, tauki wihri. Bet wifš Kreewu meestinā neweena tahda neat- radu. — Redset, tautefšchi, waj fuhš ne-efat wairaf atihštiti un bagatafi, nefa leelā Kreewu tauta.

U—f. p. Pee mums Simbirskā jau wairaf ka diwas nede- fas pastahw aukstums no 25—30 gradeem, — tā ka trihš dšihwas seemas fwehtku mafas atrada fneegā no- falufšchā. Til auksta seema te fen ne-efot bijufe. U.

No ahrfsemem.

Wahzija. Berlines „Nasional Zeitung“ raksta, ka krašs Drlows, Kreewu fuhtnis Parifē, kas nesen brauja zaur Berlini un pee tam farunajahš ar Wis- marku un stahdijahš Keisaram Wilhelmam preefšchā, esot Wahzu waldbai dewis apmeerinajofšchus isšaidrojumuš par Kreewijas politiku pret Wahziju un Austriju. Krašs Drlows esot isšaidrojis, ka Kreewija gribot ušturet drau- dšibu ar faweeem kaimineem pee reetruma robeschā, ta- dehl Kreewijai nahlamibā buschot darbs ar dachadeem Widus-Afšijas iufumeem.

Franzija. Pehz Franzijas troša tagad, ka leefahš, dacham prahtš nefahš. Kad nesen fapulzejahš tautas weetneeku komifija, kura jafpreefch par printfšchu israidi- fšchanas jautajumu, kahds zilweks no gallerijas fauga: „Pafaulē naw taifnibas, es pagehru no tautas weetnee- keem fawas teefbas!“ Wifšs tika iswešs ahra un us- dewa, ka winaš esot tehnikā Ludwika XVI. dehla dehlš un pagehrot preefšch sewis Franzufšchu tehnikā troni. Tā ka ahristu nebij klahst, tad newareja sinat, waj ru- natajš prahtā juzis, jeb waj tas sabgals, kas gribejis isfmeet printfšchu kahrofšchanu pehz troša.

Anglija. Pret Londonas konferenzes spreedumeem Donawas kugneezibas jautajumā ari Bulgarija isfajijufe preteftibu. Tas notizis tadehl, ka Bulgarijas weetneekš netizis konferenzē peelaiftš, kaut gan Bulgarija ir weena no Donawas kraša walštim, bet ka winaš weetā Tur- zija peelaifta par konferenzes dalibneezi. (Bulgarija ta- dehl tikufe atradita, ka wina naw pilnigi patfahwiga

*) Kaimige Igauni!
 **) Laikam gan, jo fšch iraid prahtš fultums bagatu Schiddu un Wahzeefšchu.
 ***) Mums sinams, ka Latweefšchu un Igaunu tautifšee laif- rakfi fawus širojumuš nešdoma wif pašchi, bet tee no pašchā tau- tas teel peefahfti, Red.

walsts, bet stahw sem sustana wirswaldibas. Winaas weeta tad Turzija, ka Bulgarijas wirswalsts tilufe pee konferenzes peelaista.) Pehz scheem daschadeem protesteem ifrahdahs, ka wisa konferenzes barboschanahs bus bei felmes, un la winaas spreedumi paliks us papihra. Ja weenoschanahs neteel panahla, tad kraa Donawos krasta walsts peefawinafees uhdera poliziju pahr Donawu sawa appabala. Tahda lahrtiba war pastahwei, kamehr nenoteel lahda fadurfchanahs.

Anglu parlaments tizis atklasts ar trona runu, fura wifwairat tizis runats par Egiptes jautajumu. Waldiba schai runa naw dewufe nelahdu flaidribu par faweeem gala nodomeem Egipte. Weenigi tas is runas flaidri redsams, ka Anglija neiflaidihis Egipti is faweeem pirtsteem.

Egipte. Pee komissijas, kas eezelta ismetlet flahdi, fura padarita Eiropescheem zaur pagahjuscho Egiptes dumpi, jau peeteilufchees 4000 zilweku, kas pagehrot flahdes atkildfinafchanu.

No Kartumas siao, la Dongula, Egiptes deenwidis, esot isfehles dumpis. Par lahrtiba Egiptes deenwidis (wirpus Kartumas) nelad nedabun drofchu

un flaidru sira. Par peem. lahdu stahwokli melu pra-weetis tur eezem, lihds schim naw pilnigi isflaidrosees. Tif tas deefgan drofchi sinans, ka tur pastahwigi walda nelahrtiba un nemeeri.

A t b i l d e s.

Kalna behrnam. Sinojumus labprahst usnemam, bei pres-tams. Jums zeefti us tam jaluhlo, ka pee mums nelaudetur fawu ustizibu. Tad nu sineet, tilai pateesibu warat wehstet un zit ihfi ween eesfehjam.

R. Sch. — S. „Lahdu bamahzibas wahru,“ jo no ta pateescham daschi wahrdint wifpabribai atritihis te pehz mufsu do-mahm, labprahst peesemam. Lohdsam peefahrtit.

P. W. — Juhfu ralsit itin detigi, it ihpafchi tas par mufsu paschu walsti tairahm kulfchanas maschinahm. Tairnibu fatot: tas itin ka no mufsu paschu fieds isrunats. Pateescham grehts ahrsemed maschinahs til breesmigi usflawet un par tahm dabrgu naidu isfweest, kur tatkchu paschu, t. i. eelshemes maschinahs douds labakas, lehtakas.

M. M. K. Sei. Tahdu ralsit ar til ledoliga faturu, ka Subsejee, tai but te tilai tulsojumi, fanemam ar leelako pateisibu, zeredami, ka tee te zeem. B. S. lastajem bus itin pa prahtom. Stfs-nigi fweiznam!

M. S. — W. Walodas sira waram ar Juhfu fwebleem but meera un zeredami, ka Juhf sewis pascha labad turmal wehl

prepublizeetes walodas kusumä un jantumä, Juhf labprahst apfweiz-nam par pastahwigi lihdsirahdneetu.

Almai U. Juhfu „zeriba“ preefch mums par leelu. Res-waram nodrat til gazu dsejolu, jo tant naw ihpafcha dsejas jau-tuma un ihfi ledoliga fatura. Gan te wejee Romeefchi runaja no dsejas brikhibas un daschs palafsta dsejnees wehl schobalt' deen' mehd at-fauttes ar wina wahrdem: „Liontia poetica.“ Bet til leelu brik-hibu walodas sira, ka Juhf weetahm nehmfwees, pat wejee Romee-fchi nebutu peelaibufchi, ta peemebam:

„Salnas daschreis nomaita
Seedus weena nalfaima,
Ka tee nowiht behdigi
Ilu mehs klajam weliigi
Kuglus no teem preezigt
Dabut preefch few galbij'fchi.“

Wairat mums warbut noderetu lahdi domu ralsit, sinojumi, tul-sejumi u. t. t. Tad pastahrem warat te lahdu dsejolti palafst wafam. Garigus dsejokus nedrihtam wis usnem, jo mums labprahst netillu fanahit kildu ar „Latw. Kwisem,“ „Kwangelstu“ un ar „Dseefmu grabmatu.“ Ko tur darit, mihkaid Deewitahs eerahbijis kairam fawu aploku.

Atkildigs redaktors: **Stahia Juhlijs.**

No zensures atwehlets. Rigä, 9. februari 1883.

Sludinajumi.

Gada-swehtki Rigas Patw. beedribä.

1) Sestdeen, 19. februari pulkst. 9. wakarä:

Goda-meelasts,

ar runahm, musiku un dseedafchanu.

Galda lahrtes malka beedreem un zaur beedreem eewedameem weeseem 150 kap., dahmas par ee-eeschanu us galleriju malka 25 kap.

2) Swehtdeen, 20. februari pulkst. 4 pehz pusdeenas:

Konzerts.

Malka: Pirmäs peezäs rindäs 75 kap., zitur sahle 50 kap., lofchäs un galle-rija 30 kap., Programäs malka 5 kap.

3) Swehtdeen, 20. februari, pulkst. 1/2 9 wakarä:

Swehtku-balle.

Musika fpehlehs lihds pulkst. 3, nama flegfchana pulkst. 4 nakti; biletes malka beedreem un dahmahm 40 kap., neridsneekem 60 kap.

Swehtku komiteja.

Caipnai eewehroschanai!

Godatai publikai un faweeem zeeniteem Ahrpilschta fundeem sinoju, 21a no 18. sch. m. esmu atwehris otru

tehrauda, dsells nu misina pretfchu pahrdotawu,

Peterburgas Ahrpilschta Kalku-eela Nr. 24.

(Fuhrmann un Kalku celu stibri. Krankta eebrawtschanas weeta.)

Pateizotees par to ustizibu, kas man lihds schim dahwata, luhdsu to paschu te turplikam man neatraut, ko usfuret patd aridfan publeschos.

Ar augtzeenifchanu

J. Bürgermeister,

tehrauda pretfchu pahrdotawa,

Pilschta: Leela Münz-eela Nr. 8, pee Betera basnijas.

Peterburgas ahrpilschta: Kalku-eela Nr. 8.

Labas dihgstoschas abholina fehklas

pehrt Brahli Martinson,

Ahr-Nigas Kalku eela Nö 8.

Saweem zeeniteem pirzejeem un ziteem par sira, ka pahrdodu

Waldenburgas baltäs logu glahses

pehz wifada mehra par fabrikas zenu.

Zeeniteem fundem deor: to pabumu pufbaltäs glahses weeta nemt baltäs, jo esmu ar fabrikas pallhdsibu dabufis leelatu mehru. 13 weenadi un 24 zoli otradi. Kaste 60 tahpeles.

Ar eeteizu toš no U. F. Schwarzhoff'a tairfinaš

tsehuguna, dsells un tehrauda arklus,

furi wairat isstahdes ar goda-algahm zeeniti dehl stipra darba un labas eeriktes.

Wehl peedahwaju fawu pilnigi apghadatu lehgeri no wifadahm dsells-leetahm, fchkipilem, plihstem, atflehgham, zepeschu krahsnem, ka ari deguti, trahnu, ellu un wifas pee buhwes un semkopibas wajadfigas prezes. Apfolu tairfinaš un lehtu zenu.

Ar zeenifchanu

Sander Martinsohn,

Rigä, Ahr-Nigas Kalku-eela Nr. 16/18.

Sixsnigas

„Athweizinaschanahs“

Saweem „poteefgojeem“ draugeem Wid-semē, isfaku aiseedams us Kuldigu, Kursemē, 18483. **Karpa Jahnis,**

Skolotajs

„AUSTRA.“

Swehtdeen, 27. februari sch. g., Rigas Patw. beedribas nama, pulkst. 3 pehz pusdeenas:

general-fapulze.

Deenas lahrtiba:

- 1) Pahrsfats par notezejufchu gadu.
- 2) Spreefchana par pelnas isbaltfchanu.
- 3) Spreefchana par algahm preefch beedribas amata wihreem.
- 4) Domes lozoku zelfchana.
- 5) Rewiffijas komissijas zelfchana.

NB. Pee general-fapulzes ar baltä teefibu war dalibu nemt tilai tahdi beedri, kuzeeem peeder dalibas sime no 50 rbl. un wairat un furi wifafschti par beedreem wehlaifais lihds 27. nowembram 1882. gada.

Domes wahrdä:

Preefchneeks: **R. Kalnifsch.**

Baltijas Domeņu Pahrwalde dara zaur fcho wifpabrigi sinamu, ka tiks isnomats:

23. februari 1883. g., Wislatu pagasta walde, Kurfemes gubernä, Dobeles aprinkē, tawš par Wirzawas trona mefcha esofcho Jepsa semes gabalu, Kurfemes gubernä, Dobeles aprinkē, kurfch 0,72 def. leels, us 12 gabdeem weens weenigais torgs, bei peretorga, noturet. Torgs eesablftees no 8 rbl. f.

1) Teem, kas us torga grib dalibu nemt, wajaga eefneegt waj personigi jeb zaur faweeem pilnwarneeseem, ne wehlaif, ka pulstien 11 preefch pusdeenas to preefch mineta torga wasahfigo luhfchanas ralsit lihds ar wajadfigeem falogeem un personas ableezinaschanas ralsiteem. Salogs teel pagehrets nosolitas pufgada rentes leelumä. Kad us torgem semweeku pagasti grib dalibu nemt, war tee paschi naudas falogu weeta riltigas rentes malkafchanas adroschinaschanas dehl pagastu spreedumus eefneegt.

2) Bes mutes folijumeem ir ari atwehlets eefneegt wairakfolijumus alsehelelids kumeris, pee kam zeeti jaeeebro tee istumu grabmata 1909 un 1910 parasgrafis X. fchjumä, I. datä, isdew. no 1857. gada nosajitee spreedami.

3) Turalus isnomajama nomu-gabalu nolihgumus un awrahtus war torga dalibneekt jau pee laita eeflatit Domeņu Pahrwalde, Rigas wilschta un pee weertigäs pagasta waldes un mefchanga.

4) Par falogu war eefneegt ne flaidru nandu ween, bet ari toš ziwilistikums X. febj. I. datä § 1655 pefshmetos procentu papihrus, pehz turfa, kurfch top nosajitee no Finansu Ministra preefch falogeem trona podredis.

5) Baltäprozentu papihri ar eepreefchu nogreesstem kuponeem newar tapit peenemil par falogu, tas dehl aisseheleti kumeri ar fchahdeem papihreem taps alifitri par nepeenemameem.

24. februari 1883. g. pee Leepajas polizijas waldes, trona Talsu muischa pee Leepajas us 16 gabdeem.

24. februari 1883. g. pee Nasen-Tornejas pagasta waldes, trona Siwerfa muischa us 24 gabdeem.

7. martä 1883. g. pee Baltijas Domeņu Pahrwaldes, trona Kalna jeb Kuldigas muischa (Goldsingen) ar pufmuischu Ziergarten un Streichen torgu no 23. aprila us 12 gabdeem.

7. martä 1883. g. pee trona Wirzawas pagasta waldes, Kibku muischas wehja fudmalas no 23. aprila us 12 gabdeem.

Rigä, 29. janwari 1883.

Pahrwaldes preefchn.: **S. Stange.**

Nodokas waldbneeks: **Wodtjagin.**

Galda preefchneeks: **M. Arschawin.**

Deeseres Dsolmuischa

war tibras Anglu fugas Buksu-telians pirtt dabut, weenas deenas wezus 3 rubl., wejakus pehz peena isfirdifchanas ar 6 kap. stopä. **Muischas walde.**

Jauna grabmata

dabujama Puhfichu Gederta un beedra grabmatu pahrdotawa, Ahr-Nigas Kalku-eela Nr. 14.

Erklärung

der heiligen zehn Gebote

für Kinderbergen.

Bearbeitet von **Johann Abbel.**

Malka 20 kap.

Weenas

Slenderu wehja dširnawas

Peterburgas gubernä, Lugu aprinkē, Kriku muischa te us wairat gabdeem isfentejamas. Dširnawas atrodahs tahdi widu, kur malkachas nelad netrubbst. Melberis dabu semi, plawas un ganibu preefch gowim art naidu un materlalu preefch dširnawu pahriabofchanas. Bet nauda pehz te jastamalka lihds ar renti wa gabdeem. Melberis ar labahm teel, labam teel usajinatit wifwehlaifais lihds 1. martam peeteltees, dehl notalifchanas, pee rentes lunga zaur ralsit jeb personigi. Adrefe: No C. N. Bapmaeeksch x. rapork, cr. Hawoca. Gay Byrroway ss ceato Kpnyx.

Maltu Gipsi,

labakos mehflus preefch abholina un pahfchu-augeem, pahrdod

gipsa fabrikä no

J. G. Zelm'a,

Rigä, Palejas eela Nr. 9, (pee Jauneem wairteem.)

Stempelpapihri

stempel-markas

pahrdod

G. Jakobfons,

Zelgawä, Katokuseela Nr. 16, sakaja bebde.

G. Jakobfona

buhwmaterialu pahrdotawa,

Zelgawä, Dselfazela eelas kreifäs pufes fchlebr-eela Nr. 5, pririm jaunajam zeetuma namam, peedabwa labus, dschfins kalkus, 5 rbl. 75 kap. lastä.

Tufumas beedriba.

Swehtdeen, 27. februari 1883.

Mafku-balle.

Malka: Beedreem 50 kap., kundsem 30 kap., zaur beedreem eeweesteem weeseem 75 kap.

Sahlums pulkst. 7 waf., beigas 3 ribtä.

Beedru lahrtes usrahdamas. War dalibu nemt te bes mastas apgehbra.

Preefchneeziba.

Torgi.

8. un 11. febr. — Kurfemes kameral palata zaur wairakfolifchanu tiks isnomata us weenu gadu ta starv Dirsh un Leelupi atrodofchahs, 11 1/2 def. leela „paltapfama.“

15. febr. — Wibriau teefas mahja wairakfolifchana pahrdos tureenes Salku mahju, 11 dahl. 85 gr. leelu.

24. febr. — 1. Rigas draufes-teefä. Salakpiti, nabs pahrdofchana nomirufcham flunfchabfchues kom J. Schly peederofchä teefä us Majoris atrodofcheem gruntgabaleem: 1) Gera eela, 2) Gelenas un Biltorijas celu stibri un 3) Ales fandra eela.